

Karpatten

Zoals in Nederland de seizoenen afwisselen, zo hebben we op Curaçao afwisseling van plagen. Om de een of andere reden breken er soms epidemieën uit. Ook afgelopen zomer was het weer raak.

Waarom er het ene jaar een tekenplaag is, het volgende jaar een hondenvlooiënplaag en het jaar daarop een plaag van grote bijtmieren - *badjaka's* - weet ik niet. De ene keer wijt ik het aan langdurige droogte, een andere keer denk ik dat het komt omdat het juist veel heeft geregend. Het hoort eenvoudigweg bij het leven in de tropen. Onze honden zitten regelmatig onder de teken. Honden zijn een heerlijk doelwit voor *karpatten*, zoals de teken worden genoemd. Soms wandelen volgezogen teken door ons huis. De aanblik en de kleur van die wandelende bloedzakjes bezorgt me rillingen. Honden kunnen, vooral als ze verzwakt zijn, zelfs de karpattenziekte krijgen, waaraan ze - als ze niet tijdig worden behandeld - in het ergste geval ook kunnen doodgaan. Ze moeten langdurig met doxycycline worden behandeld.

Toen de regentijd aanbrak, was het gedaan met de tekenplaag. Nu vlogen torretjes bij honderden het huis binnen.

Er was ze geen lang leven beschoren; het waren eendagstorren. Desondanks waren ze erg hinderlijk omdat ze ook regelmatig in je etensbord neerdoken of soms per ongeluk je mond invlogen. De torren hadden het veld nog niet geruimd of de rupsen doken op. Die bezorgden ons niet zoveel hinder; ze hadden het vooral op bepaalde bomen in de tuin gemunt. Die zien er elk jaar opnieuw uit of ze op het punt staan dood te gaan. Maar als een feniks herrijzen ze uit hun as. Toen de regens begonnen te vallen dienden de muggen zich aan. Die kunnen dengue overbrengen. Dat krijgen we liever niet, maar we kunnen ons ertegen wapenen. De nieuwste plaag zijn duizendpoten. Je moet goed in je schoenen kijken voor je ze aantrekt. Een steek van een duizendpoot is pijnlijk. Met een beetje pech kun je er een systemische reactie op krijgen.

In Nederland komt Lyme-disease veel voor. Een kwart van de teken in Nederland draagt de bacterie *Borrelia burgdorferi* bij zich. Geregeld kunnen we erover lezen in de vakbladen. Bij zo'n overmaat aan teken zou je denken dat Lyme-disease op Curaçao ook veel wordt gezien. Het tegendeel is waar. De ziekte komt helemaal niet of hooguit sporadisch voor. En dan moet je nog overwegen of het geen importgevallen zijn. Ik heb me vaak afgevraagd of karpattenziekte niet hetzelfde zou kunnen zijn als Lyme-disease. Maar waarom zouden dan alleen honden er last van hebben?

Op een dag kwam een man van een jaar of vijftig op het spreekuur met een volgezogen teek in z'n dijbeen. Die werd verwijderd en de man kreeg, met Lyme-disease in het

achterhoofd, uit voorzorg doxycycline. Geruime tijd later bezocht hij de EHBO met een gezwollen rode en pijnlijke enkel. Een trauma had zich niet voorgedaan. Röntgenfoto's toonden geen afwijkingen. Met de diagnose 'artritis' en een NSAID keerde hij huiswaarts om zich drie dagen later weer op ons spreekuur te vervoege. De enkel deed toch wel erg veel pijn, lopen ging moeilijk en hij had er ook nog koorts bij gekregen. Voor mij stond het vast: het eerste geval van Lyme-disease op Curaçao had zich aangediend. Ik was ervan

DE FOTO IS HELAAS
NIET BESCHIKBAAR
VOOR INTERNET

BEELD: CORBIS, TCS

overtuigd dat lab-onderzoek op *Borrelia burgdorferi* positief zou uitvallen. De uitslag was echter negatief. Omdat de foto van de enkel geen afwijking toonde, werd de man naar de internist verwezen. Deze liet nogmaals een foto van de enkel maken. Daarop waren ditmaal twee fracturen te zien. Weg diagnose!

Naspeuring naar karpattenziekte, ook wel Ehrlichiose genoemd, leert dat dezelfde teken die Ehrlichiose overbrengen ook de overbrengers van *Borrelia burgdorferi* kunnen zijn. Ehrlichiose wordt door gramnegatieve *Rickettsia*-achtige bacteriën overgebracht, die in fagosomen van witte bloedcellen leven. Co-infecties van zowel *Borrelia* als Ehrlichiose zijn in principe mogelijk. Bij de mens vertonen de symptomen van humane granulocyten ehrlichiose (HGE) veel overeenkomst met die van Lyme-Borreliose. De behandeling is hetzelfde en bestaat uit een kuur van enige weken met doxycycline in een hoge dosering. Op Curaçao zijn echter overwegend honden de gastheer van de teken. Van HGE bij de mens is hier niets bekend. De teken in Nederland veroorzaken Lyme-disease bij de mens, de *karpatten* in Curaçao veroorzaken karpattenziekte. En daarvan heeft de mens niets te vrezen. ■

Irene Braakman,
huisarts op Curaçao